

S.A.Nizamova
G.R.Xamidova

KIMYO O'QITISH METODIKASI

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLY TA‘LIM FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI
O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI**

S.A.NIZAMOVA, G.R.XAMIDOVA

KIMYO O‘QITISH METODIKASI

Toshkent 2024 y.

UO'K 54(075.32)

KBK 24.11ya731

№ 57

S.O.Nizamova, G.R.Xamidova “Kimyo o‘qitish metodikasi”. Darslik. Toshkent:

Muharrir nashriyoti. 2024. – 278 b.

ISBN 978-9943-6289-0-8

Darslik kimyo fanini o‘qitish jarayonida nazariya va amaliyotni uyg‘un tarzda olib borish, “Bilish – tushunish – amaliyotga qo‘llash” ketma-ketligi uzviyligi asosida o‘qitishni tashkil qilishga bag‘ishlangan. Kimyo fanini o‘qitishda darslarni qiziqarli tarzda olib borish o‘quvchilarda fanni o‘zlashtirish uchun kreativ fikrlash qobiliyatini rivojlantirish bo‘yicha bir necha ko‘rsatmalar keltirilgan. Talaba va o‘quvchilarning qiziqishlariga mos tarzda tanlangan didaktik o‘yinlardan foydalanish usullari yoritilgan. “Kimyo o‘qitish metodikasi” nomli darslik oliy o‘quv yurtlarining “Kimyo” yo‘nalishi talabalari va magistrantlariga mo‘ljallangan. Undan utumta’lim yptma maktablarning kimyo o‘qituvchilari ham foydalanishlari mumkin.

Учебник посвящен методике и обучению дисциплины химия, организации обучения, гармонично связывая теорию с практикой, основана на последовательности “Знание-понимание-применение на практике”. В учебнике даны рекомендации, как сделать уроки химии увлекательными и мотивировать учащихся к изучению химии. Также освещены приемы использования дидактических игр, подобранных в соответствии с интересами учащихся. Учебник “Методика преподавания химии” предназначен для будущих бакалавров, магистров высших учебных заведений, а также для преподавателей общеобразовательных школ.

The study guide is devoted to the organization of teaching in the process of teaching chemistry, to carry out theory and practice in a harmonious way, and to organize teaching based on the continuity of the sequence "Knowledge - understanding - application to practice". Here are some tips for making chemistry lessons fun and developing students' creative thinking skills to master science. Methods of using didactic games selected in accordance with the interests of students are covered. The "Methodology of teaching chemistry" training manual was prepared for students, masters and science teachers of higher educational institutions.

Darslikni shakllantirishda O‘zMU professori, kimyo fanlari doktori T.M.Babaevga alohida o‘z minnatdorchiligimizni bildiramiz.

UO”K54(075.32)

KBK 24.1ya 721

Mas‘ul muharrir:

T.M.Boboyev,

kimyo fanlari doktori, O‘zMU professori

Taqrizchilar:

SH.A.Qodirova,

kimyo fanlari doktori, O‘zMU professori

SH.X.Abdullayeva

Pedagogika fanlari doktori, TDPU professori

Ushbu darslik O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi 2023yil 29sentabrdagi 438-sonli buyrug‘I hamda O‘zMU kimyo fakulteti Kengashining № 7 qarori 24 may 2023y asosan darslik nashr etishga tavsiya etildi

ISBN 978-9943-6289-0-8

© S.A.Nizamova,

© Muharrir nashriyoti,

Toshkent, 2023 y.

MUNDARIJA

	KIRISH.....	9
I BOB	UMUMIY O‘RTA TA‘LIM MAKTABLARIDA KIMYO FANINI O‘QITISHNING DIDAKTIK ASOSLARI	
	1.1. Umumiy o‘rta ta‘lim maktablarida kimyo fanini o‘qitishdagi hozirgi holat	10
	1.2. Kimyo fanining ta‘lim predmeti sifatida maqsadi, vazifalari va mazmuni	11
	1.3. Kimyo fanini o‘qitish mazmuniga bo‘lgan talablar, pedagogik shart-sharoitlari, ta‘limni tashkillashtiruvchi shakllari.	15
	1.4. Kimyo fanini o‘qitishni tashkil etish bosqichlari va o‘quv jarayonining ta‘lim shakllari	17
	Asosiy tushunchalar va atamalar, bob yuzasidan takrorlash uchun nazorat savollari va topshiriqlar.	19
II BOB	KIMYO FANINING FAN SIFATIDA RIVOJLANISH TARIXI VA KIMYO FANINI O‘QITISHDA DIDAKTIKANING O‘RNI	
	2.1. Kimyo fanining rivojlanishiga xissa qo‘shgan xorij olimlari ..	21
	2.2. Rus olimlari	24
	2.3. Kimyo fanining rivojlanishiga hissa qo‘shgan o‘zbek olimlari	28
	2.4. Kimyo fanini o‘qitishda didaktikaning o‘rni va uning asoslari.	29
	2.5. Kimyo fanini o‘qitishda rioya qilinadigan tamoyillar va didaktik talablar	31
	2.6. Kimyo darsini tashkil etish talablari va uni rivojlantirishning psixologik shartlari	38
	Asosiy tushunchalar va atamalar, bob yuzasidan takrorlash uchun nazorat savollari va topshiriqlar	40

III BOB	UMUMIY O‘RTA TA‘LIM MAKTABLARIDA KIMYO FANINING O‘QITISH MAZMUNI, SIFATI VA ULARNING TAYYORGARLIGI HAMDA KOMPETENTLI GIGA QO‘YILADIGAN MALAKA TALABLARI	
	3.1.O‘quvchilarda kimyo fanini o‘qitish jarayonida shakllantiriladigan kompetensiyalar.	42
	3.2. O‘quvchilarda shakllangan fanga oid kompetensiya	45
	3.3. Kimyo fanini o‘qitishda qo‘yiladigan zamonaviy talablar ...	48
	3.4. Kimyo fani o‘qituvchisining kasbiy mahorati va uni bajarishni bilishi kerak bo‘lgan ma‘lumotlar	52
	Asosiy tushunchalar va atamalar,bob yuzasidan takrorlash uchun nazorat savollari va topshiriqlar	55
IV BOB	DARS – KIMYO FANINI O‘QITISHNING ASOSIY TASHKILY SHAKLI. DARS REJASI, UNGA QO‘YILADIGAN ASOSIY TALABLAR	
	4.1. Dars matnini tuzish va dars turlari.	57
	4.2. Kimyo darsi – o‘qitishning asosiy tashkiliy shakli sifatida va tasnifi	60
	4.3. Har xil turdagi kimyo darslarining tuzilishi	62
	4.4.Takomillashtirilgan darsning tuzilishi va unda bilim, ko‘nikma hamda malakalarning ifodalanishi	64
	4.5. Bilim, ko‘nikma va malakalarni nazorat qilish, baholash va hisobga olish darsining tuzilishi. Aralash dars rejasi	66
	4.6. Kimyo fani darsida o‘qituvchi, o‘quvchilarning darsga tayyorgarligini kuzatish va tahlil qilish	68
	4.7. Asosiy tushunchalar va atamalar,bob yuzasidan takrorlash uchun nazorat savollari va topshiriqlar	74
V BOB	KIMYO FANINI O‘QITISHNING AMALIY METODOLOGIK ASOSLARI	